

Upute kontrolorima o ocjenjivanju sudaca

Pripremili:

Miroslav Vitković, sudački instruktor kontrolor

Draženko Kovačić, sudački instruktor kontrolor

Sveti Martin na Muri , 07. – 10. srpanj 2016.

Edukacijski sastanak sa sudačkim timom nakon utakmice

- DVD treba se koristiti kako bi se objasnili svi važni incidenti koji su se dogodili tijekom utakmice, uključujući sve poučne upute koje mogu biti od koristi sucima utakmice.
- **Kontrolor je trener sucima utakmice** te njegove analize i savjeti trebaju biti strukturirani da pomognu sveukupnom poboljšanju sudačkog tima.
- Ponuditi sucu priliku da se izrazi u vezi svojeg suđenja i potaknuti samoanalizu.
- Utvrditi prioritete (notirati samo dvije ili tri ključne točke).
- Prvo spomenuti pozitivne točke, pa tada aspekte za poboljšanje.
- Dati konkretan savjet (temeljen na stvarnim incidentima iz utakmice) koji je razumljiv i točan.
- Ponuditi rješenja i alternative za poboljšanje – u suradnji sa sudačkim timom.
- **U ni jednom trenutku tijekom razgovora ne smiju se priopćiti ocjene za suđenje službenih osoba utakmice.**

Karakteristike dobrog kontrolora

- Dobro pripremljen za svoju ulogu
- Pozitivan i hladnokrvan pristup
- Dobar “slušač”
- Dobar trener
- Dobar učitelj
- Sposoban usmjeriti suca
- Razumljiv je
- Zna biti “diplomata”
- Korektan je i pošten
- Pouzdan
- Nije “tragač grešaka”

Izvješće kontrolora suđenja

Svrha kontrole sudaca, pomoćnih i dodatnih sudaca na utakmicama je:

- Dostavljanje Komisiji nogometnih sudaca izvješća u kojima se daju ocjene za suđenje službenih osoba.
- Osigurati ujednačeno i dosljedno tumačenje Pravila nogometne igre.
- Dati usmene i pisane ocjene suđenja sucima te, gdje je primjenjivo, njihovim pomoćnicima, dodatnim sucima i četvrtim sucima.
- Prepoznati mlade talentirane suce.
- Davati savjete sucima o tome kako mogu poboljšati svoje suđenje (treniranje sudaca).

Izvješće kontrolora suđenja

Svrha Izvješća Kontrolora je:

- Postići uniformiranost u ocjenjivanju službenih osoba utakmice.
- Koristiti elektronski obrazac raspoloživ na COMET i dostaviti izvješće u roku od 48 sati nakon završetka utakmice.
- Dati specifične i točne primjere kojima se potkrjepljuju komentari u izvješću.
- Svaki kriterij u izvješću treba biti ocijenjen na temelju incidenata koji su se dogodili tijekom utakmice i koji trebaju biti sažeti, ali točno opisani.
- Suce, pomoćne suce i dodatne pomoćne suce ocijeniti, u okviru utvrđene ljestvice, koje odražavaju suđenje pojedinca i prirodu njihovog zadatka. **Prilikom ocjenjivanja sudaca u „Normalnoj“ utakmici početna ocjena treba biti 8.4.**
- Ocjena od 0.1 bi se oduzela kada bi sudac propustio kazniti igrača opomenom ili bi krivo opomenuo igrača.
- Ocjena od 0.1 bi se dodala kada bi sudac dozvolio prednost koji je rezultirao zgoditkom

Izvešće kontrolora suđenja

- U slučaju incidenata kod kojih se ne postupa ispravno, Kontrolor ih prvo treba usmeno spomenuti službenim osobama utakmice tijekom razgovora nakon utakmice, te ih potom također uključiti u pisano izvješće, uz jasan opis i naznaku minute(a).
- Važnom pogreškom suca **ne smatra** se kada svoju odluku **trenutačno** mijenja nakon konzultacije s PS ili DPS. Isto tako treba se također primijeniti ukoliko PS ili DPS ispravi takvu pogrešku.

Primjeri:

- sudac dosuđuje kazneni udarac i dodjeljuje opomenu, međutim **trenutačno** mijenja svoje mišljenje nakon ispravne intervencije PS ili DP i odluka je ispravno preinačena i igra se nastavlja spuštanjem lopte. U takvim okolnostima ne bi trebalo biti utjecaja na konačnu ocjenu suca.
- sudac **trenutačno** mijenja svoju odluku iz kaznenog udarca u izravni slobodni udarac izvan kaznenog prostora, a nakon ispravne intervencije PS ili DPS. U takvim okolnostima ne bi trebalo biti utjecaja na konačnu ocjenu suca.

Izvješće kontrolora suđenja

- sudac **trenutačno** mijenja svoje mišljenje iz kaznenog udarca u neizravni slobodni udarac nakon simuliranja i nakon ispravne intervencije PS ili DPS. U takvim okolnostima ne bi trebalo biti utjecaja na konačnu ocjenu suca.
- sudac **trenutačno** mijenja svoje mišljenje iz simuliranja u kazneni udarac nakon ispravne intervencije PS ili DPS. U takvim okolnostima ne bi trebalo biti utjecaja na konačnu ocjenu suca.
- sudac daje 2. opomenu ali je **trenutačno** shvatio da igrač nije prethodno opomenut. Ako je **trenutačno** promijenio svoju odluku onda nema potrebe za smanjenjem ocjene. Sucu se smanjuje ocjena za -0.1 ukoliko grešku uoči jedan od njegovih kolega. Ako pogreška nije ispravljena onda se to mora smatrati očitom sudačkom pogreškom.
- **Trenutačno znači - brzo rješenje bez primjetne reakcije ili intervencije / prosvjede igrača**
- Ako su odluke preinačene uz vidljive proteste i reakcije, igrača i službenih osoba, Komisija nogometnih sudaca ne može prihvatiti takve pogreške, te prema tome ocjena mora biti **manja** od 8.0.

Izvješće kontrolora suđenja

- Kako bi dobio ocjenu višu od 8.4, sudac je morao **na ispravan način donijeti kritične i važne odluke** (to također može biti preventivna akcija koja je pozitivno doprinijela kontroli utakmice).
- Ocjena viša od 8.4 moguća je čak i ako je težina utakmice „normalna“ zbog suđenja suca ili je ispravno donesena krucijalna i važna odluka, tada se to treba smatrati pozitivnom točkom za suca. U takvim okolnostima bi ocjena od 8.5 bila odgovarajuća uz odgovarajući opis.
- Ukoliko je na utakmici bilo puno opomena i / ili isključenje(a) i / ili kazneni udarac(ci) koji su ispravno dosuđeni kontrolor treba povećati stupanj teškoće utakmice na „**Vrlo teška**“.
- 8.5 – 8.9: vrlo dobro suđenje u „Teškoj / Vrlo teškoj“ utakmici sa nekoliko značajnih odluka koje su ispravno donešene
- Važna odluka (e) ili sudački doprinos mora biti jasno istaknuta u poglavlju - Konačni zaključak i savjeti za poboljšanje učinkovitosti i osobnosti - u izvješću kontrolora.

Izvješće kontrolora suđenja

- Sucu se ocjena može smanjiti za 0.2 ukoliko je njegova pogrešna odluka **neizravno** rezultirala sljedećim incidentima:
 1. Neispravno dosuđen slobodan udarac iz kojeg je postignut pogodak
 2. Nedosuđen prekršaj za obrambenu momčad nakon čega je postignut pogodak
 3. Krivo dosuđen udarac iz kuta nakon čega je postignut pogodak
 4. Pogrešna odluka zaleđa nakon koje se neizravno postiže pogodak ili pogodak nije priznat
- U situacijama kada je pogrešna odluka suca **izravno** rezultirala postignutim pogodkom, takva odluka smatra se važnom sudačkom pogreškom, te će u takvim situacijama utjecati na konačnu ocjenu sucu, te prema tome ocjena mora biti **manja** od 8.0.
- U slučaju ocjene manje od 7.7, Kontrolor mora spomenuti aspekte za poboljšanje, prenijeti ih sucu, pomoćnom sucu ili dodatnom pomoćnom sucu te ih unijeti u izvješće.

Glavne točke za analizu suđenja

- Prepoznati svaki proaktivni ili preventivni ključni moment(e) / odluke koje utječu na tijek utakmice.
- Procijeniti reakcije za promjenom tempa i odluke kao odgovor na zahtjeve utakmice
- Razmotriti posljedice teških situacija/odluka o **naknadnim** odlukama (osobnost), dosljednost i hrabrost.
- Timski rad
- Nadoknada izgubljenog vremena

Posebna pažnja treba se obratiti na važne odluke:

- Prekršaji/simuliranje u i oko kaznenog prostora.
- Onemogućavanje izglednih prilika za postizanje pogotka / onemogućavanje obećavajućih prilika za postizanje pogotka.
- Nasilno ponašanje i upotreba prekomjerne snage.
- Masovni sukobi između igrača i prigovori na odluke službenih osoba utakmice.
- Druga opomena igraču
- Odlučujuće odluke o zaleđu sa akcentom da li je pogrešnom odlukom onemogućavanje izglednih prilika za postizanje pogotka ili obećavajućih prilika za postizanje pogotka (uglavnom za pomoćnog suca).
- Točnost u vezi krucijalnih incidenata u kaznenom prostoru.

Važne/Očite pogreške u suđenju uključivale bi sljedeće:

- Propust u prepoznavanju i postupanju kod **očitog prekršaja koji se kažnjava drugom opomenom.**
- Propust da se s terena za igru isključi igrač zbog očitog prekršaja koji se kažnjava isključenjem.
- Očita pogrešna procjena kod dosuđivanja kaznenog udarca / nedosuđivanja.
- Značajno pogrešno tumačenje Pravila nogometne igre.
- Propust u označavanju kažnjivog zaleđa, koje je rezultiralo pogotkom/označavanje nepostojećeg zaleđa u izglednoj prigodi za postizanje zgoditka
- Pogrešno tumačenje izgledne situacije za postizanje pogodaka

Interpretacija prekršaja :

Za prekršaje nogom ili rukom (nasrtaj, udaranje) - slijedi korak 1. i 2.
Za držanja i potezanja - slijedi korak 2.

1. Nesmotreni, neoprezni start ili pretjerana snaga ?

- Kriteriji: Namjera/zlonamjera, Brzina/intezitet, Lopta, Čepovi/đon, Opasnost/sigurnost
- Kazne:
 - Neoprezni – nema kartona
 - Nesmotreni – **žuti karton**
 - Pretjerana snaga – ozbiljan/nasilan prekršaj – **crveni karton**

2. Obećavajuća ili izgledna prigoda za postizanje zgoditaka

- Kriteriji: Kontrola lopte, Smjer kretanja, Udaljenost od vratiju, Pozicija suparnika i suigrača, Borba za loptu u kaznenom prostoru
- Kazne:
 - Nema prekršaja – nema kartona
 - Obećavajuća – **žuti karton**
 - Izgledna prigoda – **crveni karton** (izuzetak neke situacije u KP)

Ocjenjivačka tablica za suce i pomoćne suce

9.0 – 10	Odlično suđenje u zahtjevnoj utakmici
8.5 – 8.9	Vrlo dobro. Ispravno donesena(e) važna(e) odluka(e) u prilično izazovnoj / izazovnoj utakmici
8.3 – 8.4	Dobro. Očekivana razina suđenja u normalnoj utakmici, uz poruku da taj sudac treba nastaviti na ovoj razini suđenja i u sljedećoj utakmici.
8.2	Zadovoljavajuće suđenje. U slučaju kada se suđenje ocjenjuje „zadovoljavajućim“ potrebno je navesti manja područja koje treba poboljšati.
8.0 – 8.1	Zadovoljavajuće. U slučaju kada se suđenje ocjenjuje „zadovoljavajućim“ potrebno je navesti važna područja za poboljšanje
7.9 ##	Za suđenje kada je sudac zaslužio ocjenu 8.3 ili više, ali je imao jednu bitnu sudačku pogrešku (kao crveni karton, kazneni udarac,...). Maksimalna ocjena je 7.9. ## - Upisati u dodatnu kućicu ocjenu koju biste dodijelili da nije bilo bitne sudačke pogreške.
7.8 ##	Za suđenje kada bi sudac trebao dobiti 8.0, 8.1 ili 8.2 ali sa očitom sudačkom pogreškom (kao crveni karton, kazneni udarac,...). Maksimalna ocjena je 7.8. ## - Upisati u dodatnu kućicu ocjenu koju biste dodijelili da nije bilo bitne sudačke pogreške.
7.5 – 7.7	Ispod očekivanja / Loša kontrola / Značajna(e) točka(e) za poboljšanje. Za suđenje kada sudac nije imao bitnu sudačku pogrešku ali nije imao potpunu kontrolu nad utakmicom i ima značajne točke za poboljšanje.
7.0 – 7.4	Ispod očekivanja sa lošom kontrolom tijekom cijele utakmice, uključujući suđenje sa jednom bitnom pogreškom ili suđenje sa dvije ili više bitnih sudačkih pogrešaka (kao crveni karton, kazneni udarac,...) i eventualno drugih značajnih područja koja zahtijevaju poboljšanje.
6.0 – 6.9	Neprihvatljivo suđenje je za nedopustivo suđenje sa bitnim sudačkim greškama, velika disciplinska nedosljednost i/ili bez kontrole nad utakmicom. Kada je dodijeljena ocjena niža od 7.0 Izvještaj Kontrolora suđenja mora biti prosljeđen Komisiji nogometnih sudaca sa detaljnim objašnjenjima.

Ocjenjivačka tablica za dodatne pomoćne suce

Normalna ocjena suđenja dodatnog pomoćnog suca treba biti 8.3/8.4, a ukoliko oni pozitivno postupe kod posebnog incidenta, ocjena treba biti i viša. Maksimalna ocjena u slučaju bitne sudačke pogreške (kao crveni karton, kazneni udarac,...) treba biti 7.9 ili 7.8. U slučajevima kada je ocjena viša ili manja od 8.3/8.4, neophodno je jasno objasniti razlog.

9.0 - 10	Odlično suđenje u vrlo zahtjevnoj utakmici. Pomagao je sucu kod mnogo važnih incidenata tijekom utakmice, svi su uključeni u izvješće
8.6 – 8.9	Vrlo dobro suđenje u zahtjevnoj utakmici. Dobro je pomagao sucu kod najmanje jednog važnog incidenta, sve uključiti u izvješće
8.5	Dobro. Dobro je pomogao sucu u minimalno jednoj bitnoj sudačkoj odluci, sve uključiti u izvješće
8.3 – 8.4	Normalno. Obavio svoje dužnosti na učinkovit način
8.0 – 8.2	Zadovoljavajući nastup ali nije pomogao sucu u barem jednoj manjoj odluci, pod njegovom kontrolom, spomenuti u kontroli (slobodni udarac, udaras iz kuta, udarac s vrata,...)
7.9 ##	Jedna očita sudačka pogreška, inače 8.3 ili više. ## - Upisati u dodatnu kućicu ocjenu koju biste dodijelili da nije bilo bitne sudačke pogreške.
7.8 ##	Jedna očita sudačka pogreška, inače 8.0 – 8.2 . ## - Upisati u dodatnu kućicu ocjenu koju biste dodijelili da nije bilo bitne sudačke pogreške.
7.5 – 7.7	Ispod očekivanja/ Loša kontrola / Značajna(e) točka(e) za poboljšanje. Za suđenja kada sudac nije imao bitnu sudačku pogrešku i ima značajne točke za poboljšanje
7.0 – 7.4	Ispod očekivanja uključujući suđenje sa jednom bitnom sudačkom pogreškom ili suđenje koje uključuje dvije ili više bitnih sudačkih pogreški
6.0 – 6.9	Neprihvatljivo suđenje (nedopustivo suđenje sa bitnim sudačkim pogreškama)

Ocjenjivačka tablica za četvrte suce

Ocjenjivanje četvrtih sudaca sada je isti poput ostalih i podliježu ocjenjivanju „očita sudačka pogreška“. Dobro obavljen posao sada se treba ocijeniti ocjenom 8.3/8.4. Ako je četvrti sudac imao pozitivne reakcije tijekom utakmice tada ocjena može biti i viša. Ako je ocjena viša ili manja od 8.3/8.4 tada to treba navesti u izvještaju.

9.0 – 10	Odlično suđenje u vrlo zahtjevnoj utakmici
8.5 – 8.9	Vrlo dobro. Kontrola nekoliko zahtjevnih situacija
8.3 – 8.4	Dobro. Posao obavljen na očekivani način
8.0 – 8.2	Razočaravajuće. Svoju dužnost obavio sa greškama
7.9 ##	Jedna očita sudačka pogreška, inače 8.3 ili više. ## - Upisati u dodatnu kućicu ocjenu koju biste dodijelili da nije bilo bitne sudačke pogreške.
7.8 ##	Jedan očita sudačka pogreška, inače 8.0 – 8.2 . ## - Upisati u dodatnu kućicu ocjenu koju biste dodijelili da nije bilo bitne sudačke pogreške.
7.4 – 7.7	Slaba izvedba. Slaba kontrola službenih osoba u tehničkom prostoru te slaba primjena svojih dužnosti

Stupanj teškoće utakmice (ocjenjuje se zasebno za svaku službenu osobu utakmice)

- **Stupanj teškoće utakmice uključen je u pojedinačnu ocjenu za svaku službenu osobu utakmice.** Kontrolor sada treba odlučiti i uključiti stupanj teškoće utakmice, te sposobnost svake službene osobe da rješava kritične incidente.
 - Za informaciju, kontrolor treba naznačiti stupanj teškoće utakmice u tablici u kojoj se daju sažete informacije. U svom izvješću mora spomenuti važne elemente suđenja službenih osoba utakmice, uz naznaku minuta kada su se kritični incidenti dogodili, kako bi opravdao konačnu ocjenu.
 - Stupanj teškoće utakmice uključuje **broj odluka** kod kojih je sudac pokazao vjerodostojnu primjenu Pravila nogometne igre, ali također i ako je sudac morao rješavati **kritične/izazovne** incidente: učestalost i intenzitet.
-
- Normalna: Normalna utakmica s nekoliko teških situacija za suce.
 - Prilično izazovna: Teška utakmica s nekim teškim odlukama za suca.
 - Vrlo izazovna: Vrlo teška utakmica s mnogo teških odluka za suce.

Suđenje pomoćnog/dodatnog suca

- Važno je obratiti posebnu pažnju na pomoćne suce & dodatne pomoćne suce.
- Odluke **pomoćnih sudaca** o zaleđu često su odlučujuće u situacijama za postizanje pogodaka
- Suđenje pomoćnog suca također čini krucijalni element dobrog sveukupnog suđenja tima
- Ocijeniti angažiranost **dodatni sudaca**, sposobnost i kretanje, te osigurati da oni primjenjuju te ovlasti bez da ih prekoračuju
- Izvješće za pomoćnog suca & dodatnog pomoćnog suca mora biti pažljivo i točno napisan

Komentari o četvrtom sucu

- **Uloga četvrtog suca je pomoći sucu u svako vrijeme te ponuditi pomoć sucu kod bilo kojeg incidenta kojeg sudac ili drugi suci utakmice nisu primijetili.**
- Kontrolor će posebno ocijeniti svaku situaciju u kojoj je četvrti sudac pružio pomoć sucu tijekom utakmice.
- On također treba biti **proaktivan kod postupka zamjene igrača** (npr. provjeriti opremu i nakit igrača,...).
- Ocijeniti da li je četvrti sudac ispravno postupao sa službenim osobama u tehničkom prostoru, da li je pri tome bio čvrst kada je bilo potrebno, **ali ne provokativan prema trenerima** ukoliko su oni jednostavno radili svoj posao na odgovaran način.

HVALA NA PAŽNJI